

ԽՐԻՄՅԱՆ ՀԱՅՐԻԿԻ ՀՈՒՇԱՆՎԵՐԸ

(Ըստ ականատեսներ Ենոք Կարապետյանի, Արշակ Ավագյանի, Լևոն Հարությունյանի, Մինաս Տեր-Առաքելյանի, Մարիամ Մկրտչյանի և այլոց պատմածի):

Այդ օրը մեծ ուրախություն էր Վայոց ձորում: Ժողովուրդը սրտատրոփ սպասում էր արժանավոր հյուրին: Ժամանելու էր Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Մկրտիչ Ա. Վանեցի (Խրիմյան Հայրիկը):

1905 թվականն էր:

Մեծ բազմություն էր հավաքվել Եղեգնաձորի եկեղեցու մոտ՝ հոգևորականներ, գյուղերի ղեկավարներ, ծերունիներ, երիտասարդներ, կանայք, երեխաներ:

Եղեգնաձորի ավագանին հանձնարարել էր գյուղի նշանավոր դեմքերից մեկին՝ Իսախան Ավագյանին, որ նա ըստ արժանվույն հյուրընկալի Վեհափառին: Իսախանը սիրով հանձն էր առել, այն համարելով իր համար մեծ պատիվ:

Ահա կաթողիկոսին բերող կառքը կանգ է առնում եկեղեցու մոտ: Հանդիսավորությամբ կառքից իջնում է Վեհափառը և աջը վեր պարզած ողջունում դիմավորողներին: Ժողովուրդը հնազանդորեն խոնարհվում է հյուրի առաջ:

Ծառ կանայք ուրախությունից արտասվում են ու չոքում հովվապետի առջև, իսկ Մալիշկեցի գեղջկուհի Ոսկեհատ Ծափազյանը կամենում է կատարել իր վաղեմի ուխտը՝ համբուրել նրա ոտը, սակայն կաթողիկոսը կանխում է և համբուրելու է մեկնում իր աջը...

Մինչ եկեղեցու մոտ տեղի է ունենում հանդիպման այդ ջերմ արարողությունը, գյուղացիները գորգերով ծածկում են եկեղեցուց մինչև Իսախանի տուն տանող փողոցը, իսկ հյուրընկալողն իր խանութից բերել է տալիս կապերով կանաչ թավիշ ու փռել տալիս գորգերի վրա: Հանդիպման արարողությունից հետո Իսախանը պանծալի հյուրին ու նրա շքախմբին այն Թավշյա ուղեգորգի վրայով առաջնորդում է իր տունը:

Վեհափառի հուշանվերից մնացած
արծաթյա բաժակը, որը պահվում է Եղեգնաձորի
երկրագիտական թանգարանում

Կաթողիկոսի այցի հիմնական նպատակն է եղել ծանոթանալ Վայոց ձորին, նրա ժողովրդին, նրանց հոգսերին, հոգևոր ու կրթական գործի դրվածքին, գավառի եկեղեցիների գործունեությանը: Այդ նպատակով հաջորդ օրվանից այցելել է մի շարք գյուղեր՝ Մալիշկա, Վերնաշեն, Գլաձոր, Արենի, Գնդեվազ և այլն, գրուցել է գյուղացիների հետ, մտել անմխիթար վիճակում գտնվող եկեղեցիները, հորդորանքով դիմել է գյուղացիներին՝ եկեղեցիներին օգնելու համար, դպրոցներ բացելու հոգսերով զբաղվելու համար...

Քանի որ է շրջագայել գավառում, հայտնի չէ: Գավառից մեկնելուց առաջ Իսախան Ավագյանի հարկի տակ, հրաժեշտի սեղանի շուրջ Խրիմյան հայրիկը դրվատանքի ջերմ խոսքեր է ասում Մալիշկայի քահանա Խաչատուր Տեր-Աստվածատրյանի, Վերնաշենի քահանա Գրիգոր Տեր-Աբրահամյանի և այլոց մասին, ապա հյուրընկալության համար, ի նշան շնորհակալության, հանդիսավորությամբ Իսախան Ավագյանին է հանձնում մի գողտրիկ հուշանվեր՝ արծաթյա փոքրիկ մատուցարան, արծաթե փոքրիկ գրաֆին և արծաթյա 12 փոքրիկ բաժակներ:

Հուշանվերից պահպանվել է միայն մի բաժակ, որը Եղեգնաձորի երկրագիտական թանգարանը ձեռք է բերել Իսախանի թոռ՝ Արարատ Ավագյանից և որպես Խրիմյանից մնացած սուրբ հիշատակ, պահվում և ցուցադրվում է թանգարանում:

Թանգարանում է գտնվում նաև այն գորգը, որի վրա այդ օրերին բազմել է Վեհափառը:

ԱՐԳԱՄ ԴՈՎԼԱԹՅԱՆ

